

YENİ VAKIFLARIN MARUZ KALDIĞI SAPMALAR

Aydın BOLAK

(Türk Petrol Vakfı Genel Başkanı)

Muhterem Hanımefendiler, Beyefendiler,

Bu konuşmanın maksadı : 903 Sayılı Kanunla Türk Kanunu Medenisinde yapılmış değişiklik üzerine yeniden teşkil ve tescil edilmeye başlanan Vakıfların;

Teşkil,
Tescil,
İşleyiş

ve Denetimlerinde

Medenî Kanuna veya daha geniş bir tabirle kanunun maksadına aykırı gördüğüm hususlardaki düşüncelerime, dikkatlerinizi çekmektedir.

Türk Medenî Kanununu değiştirerek yeniden Türk - İslâm düşünce ve geleneğine uygun VAKIF'ların kurulmasına imkân veren 903 Sayılı Kanun Teklifini hazırlıyayım. 1961 - 1979 devrelerinde T.B.M.M. de vazife görenler, teklifin kanunlaşması esnasındaki müzakerelerin heyecanını hatırlarlar. Parlemantoda temsil edilen her düşünce gurubunun iltifatına mazhar olan ve (AKÇALI) kanunlardan olduğu için (açık oylamaya) sunulduğundan rey verenlerin ismen belli olduğu kanunlarımızdandır.

Aradan geçen yıllar Kanunun teklifindeki isabetli teyid etmiş ve milletçe geniş ve sıcak bir alâkanın tekrar mevzuu olan Vakıf müessesesi sür'atle gelişmiştir. 1967 senesinden bu yana 20 sene içinde binin üzerinde vakıf kurulmuştur.

Müessesenin daha uzun yıllar yaşayabilmesi en halisane temennimizdir. Ancak

temennimizin tahakkuku, müessesenin yozlaşmasına veya hükümlerinin tahrif veya tebdiline müsaade etmeyen bir anlayış ve tatbikat ciddiyetiyle mümkün olur.

Bugüne kadar tatbikatımızda rastladığımız ve hüküm inkırafı olarak gördüğümüz hususları arz etmek istiyorum.

VAKIFLARIN TEŞKİL VE TESCİLLERİ İLE ALAKALI HUSUSLAR

Vakfın vücut bulabilmesi için :

«Bir malın»

ve o malın «tahsis edileceği»

«belli bir gayenin»

mevcudiyeti şarttır.

Türk Medenî Hukukunda «mal»ın ne olduğu açıktır. 903 Sayılı Kanun «Bir mamelekin» de vakfedileceğini hükme bağlayarak «hak ve borçlar toplam»larının da vakfedilebilmesine imkân sağlamıştır.

Kanuna göre bir «Vakf»ın vücut bulabilmesi için :

1) Mal,

2) Gaye,

3) Gayeye tahsis

unsurlarının bir arada mevcudiyeti şarttır. Birisinin noksanı halinde vakıf teşkil edilemeyeceği gibi, o vakıf tescil de edilemez. Vakıf Senesinde, Vakfın gayesi ile bu gayeye tahsis edilen mallar ve haklar açıkça gösterilmelidir (M.K. md. 74).

Gayeye tahsis edilen mal ve hakların ve tabiatı ile gelirlerinin gayenin tahakkukuna yetmesi lâzımdır. (M.K. md. 77). Bu hususu Vakfın tesciline karar verecek

mahkemenin tahkik ve takdir etmesi şarttır. Mahkeme, Vakfa tahsis edilen mal ve hakların (ve gelirlerinin) Vakfın gayesinin şahakkukuna yetmeyeceğini düşünürse, teftiş makamı olan Vakıflar Genel Müdürlüğünün mutalâasını alarak, Vakfa tahsis edilen malları, mümkün mertebe gayece aynı olan bir vakfa tahsis eder. Yani, hâkim kurucu (Vakfeden) yerine geçerek karar verir.

Teftiş makamı olan Vakıflar Genel Müdürlüğü, vakıf mallarının gayeye uygun surette ve tarzda idare ve sarf edilip edilmediğini araştırarak murakabe vazifesini yapar. 903 Sayılı Kanun «teftiş»den maksadı da budur. (M.K. md. 78).

Teftiş makamı, vakfın mallarının muhafazası için ihtiyaç görürse, vakfın idare şeklini değiştirebilir.

Görüldüğü gibi, Kanun «Vakıf» müessesesini :

«Yeterli mal veya hakkın belli bir gayeye tahsis edilmesi» olarak gördüğü için, bütün hükümleri bu anlayışla düzenlemiştir.

Hâl böyleyken bir zamandır mal varlığı olmayan veya mal varlığı ve gelirleri belli edilen gayenin gerçekleştirilmesine yetmeyeceği aşikâr olan «Vakıf»lar tescil edilmekte ve Teftiş Makamı bu tescillere karşı Yargıtay'a gitmemiş olmalı ki, bu kabil «Vakıf» kurucuları ellerinde bağış makbuzları bağış toplama faaliyetine girişmektedirler.

Vakıf, dernek değildir. Vakıflar da bağış kabul edebilir, ama kuruluşunda ona vücut veren mal varlığının bizâtihi o vakfın gayesini gerçekleştirmeye yetmesi lâzımdır. Bağışlar, bu yeterli mal varlığına eklenecektir. Hâkimlerimizin, Türk çocuklarının asırlardır severek yaşattıkları bu müesseseyi soysuzlaştıracak Kanunun metnine ve ruhuna aykırı uygulamaları önleyeceklerine eminiz.

Mal varlığı olmadan, yeterli mal varlığı olmadan «Vakıf» olmayacağı, iane veya bağışla vakıf kurulamayacağı içtihatlarımızla da tarsîn edilmelidir. Derneklerin, Polis denetimine tâbi olması veya dernek mallarına el konulabilmesi hükümlerinden kurtulmak için veya başkalarının mal varlığını harekete geçiren «Dernekçi»liği ya-

şatmak için Vakıf kurulamayacağı bir kerre daha belli edilmelidir.

Size YENİ VAKIFLAR KATALOĞU isimli kitaptan maruzatımı teyid eden örnekler vermek istiyorum.

— TÜRK TARİHİ ÇEVRE KORUMA VAKFI — (452 shf.)

Kuruluş, malvarlığı, 1975 yılında 4.000,— TL.

1983 Bilânçosu yok.

Gayesi : Tarihi çevreyi, tarihi ve tabii özellikleriyle korumak ve yaşatmak vs.

— TÜRK TANITMA VAKFI (shf. 154)

Kuruluş mal varlığı : 1982 yılında 60.000,— TL.

1983 Bilânçosu yok.

Gayesi : Türkiye'nin millî hedef ve menfaatleri doğrultusunda kültürel, turistik, sınai, hizmet, ticarî, tarihi ve bilimsel sahalarda ülke ve dünya kamuoylarının kıymetlendirilmesine destekte bulunmak.

— TÜRK EVİ VE KENTİ ARAŞTIRMA VAKFI (shf. 514)

Kuruluş mal varlığı : 1977 yılında 8.000,— TL.

Son Bilânçosu yok.

Gayesi : Türk kültür varlığının önemli bir bölümü olan mimarî mirası korumaktır.

— TÜKETİCİYİ KORUMA VAKFI (shf. 140)

Kuruluş sermayesi : 1981 yılında 1.291.000,— TL.

Son Bilânçosu yok.

Gayesi : Üretici ve tüketicilerin teknik bilgi, ticarî, ekonomik ve sosyal konu ve sorunları hakkında çalışmalar yapmak.

— SOSYAL GÜVENLİK VE EĞİTİM VAKFI (shf. 128)

1979 yılında kuruluş mal varlığı 50.000,— TL.

1983 Bilânçosu yok.

Gayesi : Türk Vatandaşlarının sosyal güvenliğini sağlamak, sosyal güvenlikle ilgili

araştırma (eğitim ve öğretim dalında) yapmak.

- YÜKSEK ÖĞRENİM KREDİ VE YURLAR KURUMU SAĞLIK, YARDIMLAŞMA VAKFI (shf. 68)

1973 yılında kuruluş sermayesi : yok — üye aidatları, 1983 de son blânçosu : 1.326.405,— TL.

Gayesi : Üyelerine yardım etmek.

- İBRAHİM HAKKI İZBUDAK VAKFI (Shf. 681)

1975 yılında kuruluş sermayesi : 19.950,— TL.

1983 Bilânçosu yok.

Gayesi : Bab-ı Aksaray Mescidini imar ve imamevi yaptırma amacıyla kurulmuştur.

Vakfın gayesinin :

Kanuna/ahlâka/adabâ/millî menfaatlere

aykırı olmaması şart olduğu gibi (M.K. md. 81/A); Vakfın gayesinin hukuken de mümkün olması lâzımdır. Vakıf kurucusunun tahsis edeceği mal varlığının belli edilen ve fakat vakıfça gerçekleştirilmesi hukuken mümkün olan bir gayeye tahsisi şarttır.

Meselâ Ahmet bey, Türk Kara Kuvvetlerinin talim terbiye usûllerini kendisinin tespit ettiği tarzdan ve usullerle islâh için, isterse on milyar TL.sı değerinde olsun, malını tahsis etse, öyle bir vasiyet yapsa, bu vakfın tesciline karar verilmemek lâzımdır. Yine Mehmet bey oturup Türkiye'nin beş yıllık kalkınma plânları olmaksızın nasıl kurtulacağını kendi anlayışı içinde düzenleyen bir gayeye yüz milyar lirasını tahsis etse, o vakfın tescili talebini red etmek lâzımdır. Yine Mehmet bey, İstanbul vilâyeti binasının kendi mimarî zevkine göre tamir ve restorasyonu ve onun muhafazası için vakıf kuramaz. Kısacası : «Gayenin gerçekleştirilmesinin başka bir şahsın irâdesine tâbi olmaması, yani hukuken veya fiilî bir mânia ile sınırlı olmaması» lâzımdır. Bir takım kişilerin bir araya gelip İngiliz Parlamento binasını tamir için veya Topkapı Sarayı'nı bakıp gözetmek için vakıf kurmalarının mümkün olmaması gerekir. Hâlbuki bu düşüncelere ters kuruluş hevesleri görülmektedir.

Bu maruzatımı teyid eden bir kaç ör-

neği yine adını ettiğim kitaptan arz etmek istiyorum.

- URFA ZİRAAT FAKÜLTESİNİ GÜÇLENDİRME VAKFI (shf. 793)

Kuruluşu 1983 yılı, kuruluş sermayesi : 20.000,— TL.

Gayesi : Urfa Ziraat Fakültesinin güçlenmesi ve gelişmesi için gerekli girişimlerde bulunmak, bu konuda faaliyet göstermek.

- KOCAELİ DEVLET M.M. M. AKADEMİSİ GELİŞTİRME VAKFI (shf. 653)

Kuruluşu 1980, kuruluş yılında sermayesi : 200.000,— TL.

1982 de Bilânçosu : 1.271.294,— TL.

Gayesi : Kocaeli Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi'nin kalkınma ve gelişmesine yardımcı olmak.

- DENİZ EĞİTİM KOMUTANLIĞI AMİRAL VEHBİ ZİYA DÜMER VAKFI (shf. 651)

1977 yılında kuruluş sermayesi : 150.000,— TL.

1983 yılında Bilânço : 290.000,— TL.

Gayesi : Denizaltıcılık Eğitimi

- HASAN ERGÜVENLİ SOSYAL VE DİNİ HİZMETLER VAKFI (shf. 526)

1979 yılında 1.500,— ile kurulmuş 1983 de Bilânçosu : 3.909.712,— TL.

Gayesi : İslâm Dininin tanıtılması için cami, Kur'an Kursu açmak, fakir öğrencilere aynî ve nakdî yardımda bulunmak, din ve kültürü geliştirmektir.

- İSPİR HAYIRLAR VAKFI (shf. 262)

Kuruluş yılı 1973 de sermayesi : 10.000,— TL.

1983 de Bilânçosu : 403.037,— TL.

Gayesi : Millî ve manevî kalkınmamızın gelişmesine çalışmak.

- SOSYAL GÜVENLİK VE EĞİTİM VAKFI (shf. 128)

1979 da kuruluş sermayesi 50.000,— TL.

Son Bilânçosu yok

Gayesi : Türk vatandaşlarının sosyal güvenliğini sağlamak, sosyal güvenlikle ilgili araştırma (eğitim ve öğretim dalında) yapmak.

Vakıf, Resmî Senetle kurulur. Vakfa vücut veren bu yazılı vesikadır. Vakıf hukukumuzda vakıf senedinin değişmezliği esası vardır. «Şart-ı vakıf, Nass-ı kâtı kaidesi, Vakıf senedinde vakfın kuruluşundan sonra değişiklik yapılmıyacağı anlayışından doğar. Halbuki son senelerde, sanki Dernek Tüzüğü imiş gibi Vakıf Senetleri değiştirilmekte ve bu değişiklikler tescil edilmektedir. 903 sayılı kanun, Vakıf Senedine müdahaleyi, hâkim hükmüne tâbi tutmuştur. Binaenaleyh, bir «Dernek Genel Kurulu» gibi toplayıp, Vakıf Senedi değişikliği yaptıktan sonra mahkemeye getirilen yeni metnin tescilinin yapıldığı görülmektedir.

Vakıf Resmî Senedinin muhtevası hakkında Kanunun hükmü şudur (md. 75) : «Vakıf Senedine vakfın gayesi, uzuvları, bu gayeye tahsis edilen mallar ve haklar, vakfın teşkilâtı ikametgâhı ve ismi gösterilir.»

Kanunun 77. maddesi ise Vakfın teşkilâtı hakkında hükümleri ihtiva eder. Bu maddeye göre : Vakfın bir idare uzvunun bulunması zaruridir. Vakıf senedinde vakfın uzuvları, idare sureti ve temsil tarzı kâfi derecede gösterilmemiş olur veya sonradan bir imkânsızlık doğarsa teftiş makamı bunu vakfedene tamamlar.

Bilindiği üzere (md. 78) teftiş makamı Vakıflar Genel Müdürlüğüdür.

Malûmunuz Vakıflar Genel Müdürlüğü : Hususî Kanunla kurulmuş, Katma bütçeli bir amme hükmî şahısdır. Yurt sathına dağılmış teşkilâtı ile bir bütün ifade eder. Bu noktaya kadar adını ettiğimiz KATALOG da, halen faal, tescil edilmiş, idare ve temsil uzvu Vakıflar Genel Müdürlüğü Teşkilâtı olan muteaddit vakıf görünmektedir. Bazıları şunlardır :

- HÜSNÜ ERDÖR VAKFI (shf. 206)
Yönetim Kurulu : Mahalli Vakıflar İdaresi
- RIDVAN MÜNEVVER DURANLAR VAKFI (shf. 208)

Yönetim Kurulu Başkanı : Vakıflar Genel Müdürü

- FATMA ÖNCEL VAKFI (shf. 227)
Yönetim Kurulu yok, Başkanı : Bursa Vakıflar Bölge Müdürlüğü
- ABDULLAH ŞEVKİ ÇETİNTAŞ VAKFI (shf. 242)
Yönetim Kurulu : Samsun Vakıflar Bölge Müdürlüğü
- SAADET TOMBUŞ VAKFI (shf. 243)
Yönetim Kurulu : Samsun Vakıflar Bölge Müdürlüğü
- BEKİR KARABAY II. VAKFI (shf. 299)
İdaresi Hatay Vakıflar Müdürlüğü
- NUH DİNÇER VAKFI (shf. 306)
Antalya Vakıflar Bölge Müdürlüğünce idare edilmekte olduğundan Yönetim Kurulu yoktur.
- ABDÜLKADİR PERŞEMBE VAKFI (shf. 315)
İdaresi : Adana Vakıflar Bölge Müdürlüğünce yapılmaktadır.

Teftiş makamının zatında, idareciliğin de birleşmesinin hukukî olmadığı görüşünü müzakereye açmakta isabet olduğuna kanaiz. Buna benzer bir mevzu da bir vakfın idaresinin bir derneğe tevdiidir. Kitabın 292 ci sahifede HATAY KORUNMAYA MUHTAÇ ÇOCUKLARI KORUMA VAKFI'nın idaresi aynı isimli derneğe verilmiştir.

Çeşitli amme hukuku vesayetine tabi olan ve özel bir Kanunla çalışması düzenlenen bir derneğin, vakıf hükmî şahsiyetini nasıl temsil ve vakıf işlerini ne suretle tedvir edebileceği de müzakere edilmelidir. Herhalde teftiş makamı ile idarenin birleştirilmesi mevzuu daha alâka çekici bir mevzu olur.

Bu noktaya kadar vakıfların teşkil ve tescilleri ile alâkalı bazı hususları dikkatlerinize arz etmeye çalıştık. Şimdi vakıfların işleyiş, yani çalışmaları ile alâkalı bazı hususları arz etmek istiyorum.

Vakıfların bir çoğu ciddi kayıt nizamı görmemiştir. Vergi muafiyeti tanınan vakıfların tâbi olduğu kayıt düzeni, vakıf ciddiyetine uyan bir esastır. Şahsî harcamalar yerine, bütçeye göre yapılan sarflar anlayışı teessüs etmektedir. Ancak tatbikatta en çok aksar görünen şu noktaldır.

- Vakıflar Genel Müdürlüğü İSTİB-

DAL anlayışı ile gayrimenkul tasarruflarını birbirine karıştırmaktadır.

Kanunun 80/A maddesi, eski hukukumuzun İSTİBDAL hükmünün tekrarıdır. Bu hüküm nizamnamenin 27 ci maddesinde tekrarlanmıştır. Hükümden maksat, Vakf edilmekle, temlik ve temellükten haps vaki olmuş ise, yani vakfın ana mal varlığına dahil mevkuf temlik ve temellükten men edilerek Allah'ın hükmü haline gelmiş ise ve öyle iken geliri, giderini karşılamıyor veya kıymetine uygun gelir getiremiyorsa, vakıf senedindeki men hükmüne rağmen İSTİBDAL'e karar verilebilme imkânı tanımıktır. Halbuki tatbikatta Genel Müdürlük her türlü alım ve satıma müdahale etmekte ve vakıf senetlerine dahi bakmadan yetki kullanmaktadır. Hüküm şudur: Senet temlik ve temellükü ve tasarrufu tecviz etmişse izne, ne satarken, ne alırken ihtiyaç yoktur. Eğer vakfiye men hükmü taşıyorsa o zaman izin lâzımdır.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 177 ci maddesinin 5. bendi hükmüne göre işletme hesabı esasına göre defter tutmalarına izin verilen dışındaki vakıfların bilânço düzenleme ve ilân etme mecburiyeti açıktır. Buna rağmen bir çok vakfın bilânço düzenlemediği elimizdeki katalog'dan anlaşılmaktadır. Vakfın denetimi ise henüz iktisadî analiz seviyesine ulaşmamıştır. Teftişler daha ziyade şekli ve kaydı'dır.

Vergi muafiyeti tanınan vakıfların harcamaları ile alâkalı olarak da bir hususu arz etmek isterim.

25.7.1970 tarih ve 7/1066 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Türk Medenî Kanunu hükümlerine göre kurulan vakıflar hakkında Tüzüğün 3. maddesi, 30.7.1982 tarihli Resmî Gazetede yayınlanan 8/4475 sayılı kararla değiştirilmiştir.

Yapılan bu değişiklik ile vakıfların yönetim ve idame masraflarına ve vakıf mal varlığını artıracak yatırımlara tahsis edilecek mebaliğin, vakıf gelirlerinin üçte birini aşmayacağına dair bir sınırlama getirilmiştir.

Getirilen bu sınırlama vakıfların gelişmesi bakımından gayri müsait bir ortam yaratmış bulunmaktadır.

Herşeyden önce, yönetim ve idare gi-

derleri gibi cari giderlerin yatırım giderleri ile aynı torbaya konulması bütçeleme tekniği yönünden bariz bir hatâ teşkil etmektedir. Çünkü, gerek kamu sektörüne dahil kuruluşlar ve gerekse özel sektöre mensup şirketlerin bütçelerinde cari harcamalar ile yatırım harcamaları ayrı bölümler halinde tespit olunur.

Bu sebeple Vakıflar Tüzüğünde yer alan bu hükmün daha ilmî bir şekilde düzenlenmesi uygun olacaktır.

Ayrıca, vakıfların amaçlarını gerçekleştirmek üzere yapacakları yatırımların gelirlerinin üçte biri ile sınırlandırılması, vakıfların gelişmelerini engelleyici tesirler yapacaktır. Özellikle eğitim amacına yönelik vakıfların öğrenci yurtları, güçsüzlere yardım amacına yönelik vakıfların güçsüzlere barındırma yurtları, ilmî araştırma vakıflarının araştırma tesis ve laboratuvarları inşa etmeleri ve gelirlerinin çok büyük bir kısmını bu işlere tahsis etmeleri gerekmektedir. Mevcut sınırlama, bu gibi yatırımları imkânsız hale getirmektedir.

Diğer taraftan bu hüküm şimdiye kadar uygulanan ve halen cari olan Kalkınma Plânlarının hedeflerine de aykırı bulunmaktadır. Malûm olduğu üzere, Kalkınma Plânlarımızın ana hedefi, toplam tasarrufların ve yatırımların mümkün olduğu kadar fazla nispetlerde artırılmasıdır. Beş yıllık plânlarda ve yıllık programlarda bu ana hedefin gerçekleşmesi çabaları hâkimdir.

Mevzuatımızda bu ana hedefe ters düşen yegâne düzenleme, Vakıflar Tüzüğünde yer alan vakıf yatırımlarını kısıtlayan hükümdür. Bu sebeple Hükümün değiştirilmesi isabetli olacaktır.

Bu noktaya kadar size kısaca endişelerimi izah etmeye çalıştım.

Vakıf müessesesi, Türk çocuklarını İslâm disiplini içinde özenle geliştirdiği ve asırlardır yaşattığı, dünyevî olarak :

İçtimai tesanüd ve fırsat musavvatı manevî olarak ise :

HAYR-I CARI

yani ölümden sonra da sevap sağlayan bir müessesedir. Sevimsiz hale gelmesini, hukuktan sapmalarını önlemek ve korumak şarttır. Bu düşüncelerle bazı maruzatta bulunmak istiyorum.

803 sayılı Kanunun yayını tarihinden

bu yana yapılan uyarılara rağmen dernek mahiyetinde, yani şahıs topluluğu olan vakıflar kurulmaktadır. Vakfa üye kaydı şeref üyeliği, hatta üyelikten ihraç hükmü taşıyan, tıpkı dernek gibi «genel kurul»ları olan vakıf senetleri görülmektedir. Şahıs topluluğu mahiyetindeki bu garip kuruluşlara, kanun koyucu olarak, lâkayt kalmak ve vakıf müessesesini yozlaştırmak mümkün değildir. O sebeple :

1) Kanunlarımızda gerekli tadilat yapılarak, kuruluş şekil ve tarzı derneğe benzer vakıfların kurulması bir nizamla bağlanmalıdır. Böylelikle vakıfların dernekleşmesi veya faaliyetten men edilen derneklerin vakıflaşması suistimali önlenecektir. Benim doğru gördüğüm yol : İltihakî vakıflara imkân ve izin vermektir ve derneğe benzer vakıf kuruluşlarını men etmektir.

İltihakî Vakıf : İsminden de anlaşılacağı gibi varlıklarını veya belli edilmiş mal ve haklarını aynı gayeye tahsis eden ve bu gayeye ulaşmak için teşkil edilecek idarenin ayniyetini kabul eden kişilerin meydana getirdiği vakıftır. Diğer bir tabirle : Birden ziyade kişinin değişik zamanlarda, değişik miktar ve mahiyetteki mal varlıklarını, ilk teşebbüs edenin tespit edip sicille kaydettirdiği belli edilmiş gaye için ve belli edilmiş biçimde idare edilmek üzere tahsis etmeleridir.

İlk tahsis vesikasında, belirlenen bir zaman için ve tahsis vesikasında tayin edilmiş bir idare tarzı ile belli edilen bir gayeye, mal varlığı veya hak tahsisi için davette bulunmaktadır. Tahsisin başlangıcında belli edilen idare uzuvlarının, tahsis edenin dışında olması vakıf teşebbüsünün muvaffakiyeti için şarttır. Eğer ilân edilen ve halka açılan bu fikrî teşebbüse belli edilecek bir zaman diliminde iltihak olmazsa teşebbüsü bir vasiyet telâkki etmek, doğru bir çözüm olacaktır.

Katılanlar ile sağlanan mal varlığının yeter olup olmadığı ise hâkim tarafından karara bağlanacaktır. Hâkimin aksi kararı halinde, katılanlar için, ya vazgeçme ya da vasiyet hükümleri tatbik edilecektir. Çok

kısa olarak ifade ettiğim bu husus eibette yasama organında enine boyuna ele alınacaktır. Diğer bir çözüm yolu ise Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün 903 Sayılı Kanuna göre teşkil edeceği bir vakfa mükellefiyetli bağışlar yolunu açmaktır. Böylelikle dağıtık, küçük, dernekleşmiş vakıf kurma hayır ve hasenat yapma arzuları, bir merkezde ve bir vakıfta toplanabilir. Bunun için Vakıflar Kanununda gerekli değişiklik yapılabilir.

2) Uyarılara veya dikkatlere rağmen kamu parasına dayanan vakıf tipi çoğalmaktadır. Bu kuruluşların bir ihtiyaçtan doğduğunu kabul ederek ve onları yok farketmek yerine, kanunla düzenlemenin daha doğru olacağını düşünerek aşağıdaki hususların kanunlarımızda yer almasını doğru görüyorum.

Her yıl Bütçe Kanununda hükümet belli edeceği mevzularda, özel hukuk hükümleri içinde ve Medenî Kanuna göre vakıf kurabilmek için TBMM'den yetki ve tahsisat alır.

Bakanlar Kurulu, bütçeyi müteakip, kararname ile bakanlıklar veya kamu kurum ve kuruluşlarından vakıf kurmak veya bir vakfa katılmak isteyenlere yetki verir. Mahkemeler adı edilen yetki vesikalarını görmeden bu kabil vakıfların tescilini yapamazlar. Bu vakıflar, idarî hiyerarşiye uygun idare uzuvları ile idare edilirler. Teftiş ve murakabaları, ilgili bakanlıkça veya Başbakanlık'ça veya bağlı oldukları üst emir makamınca yapılır. **Bu esaslar kanunlaşmadan önce kurulan çeşitli vakıflar ise kanunla belli edilecek bir müddet içinde mevzularına ve yürütme organı içindeki idare bağlarına göre tasnif edilerek birleştirilirler veya kurulmuş bir vakfa iltihak ederler. Bu vakıflara vergi muafiyeti tanınmaz.**

Bu vakıflar özel hukuk hükümlerine tâbi olarak çalışırlar. Hizmet kusur ve cezaları umumî hükümlere tâbi olur.

Yukarıdaki düşüncelerimin tartışmaları, sağlıklı bir hukukî sonuca varmamıza imkân verecektir. Herhalde hüküm boşluğunun giderilmesi için düşünmeye başlamak en doğru yoldur.